

WEEK VAN DE BIJ - 2 JUNI TOT 9 JUNI

De Bijenkrant

VLAANDEREN BIJENLAND

- Strijd om de mooiste bijentuin van Vlaanderen p.2
- Zonder bijen geen lekkernijen p.3
- Ken je vrienden p.4 & 5
- Samen bijen helpen in de stad door te vergroenen p.6 & 7

WWW.WEEKVANDEBIJ.BE

Strijd om de mooiste bijentuin van Vlaanderen

Dominique Persoone – team Damme

Meester-chocolatier, njam-kok en man met een groot hart voor mens en natuur. Al meer dan 5 jaar is hij de megapeter van de campagne 'Week van de Bij'.

Zelf bijen houden is niet genoeg!

Op een bijencursus leerde Dominique dat bijen houden niet volstaat, maar dat ze bloeiende bomen, struiken en kruidachtigen nodig hebben om te overleven. Om zijn steentje bij te dragen neemt hij het als peter van 'Week van de Bij' graag op voor het bijenrestaurant en de lekkernijen voor bijen. Er moet immers iets gebeuren: bijen hebben het moeilijk door onze efficiënte en cleane manier van leven, het extreem goedkoop produceren van voedsel en de vele steriele tuinen met chemische "brol".

Bij-zondere acties

Om de bijen te helpen kan het voor Dominique

niet gek genoeg zijn. Zaadbommen gooien of zich verkleeden als bij.

Uitgedaagd door de meter van 'Week van de Bij', maakt hij samen met zijn thuisstad Damme van de tuin van de bib een megagrote bijentuin.

Dominique heeft een zwak voor aromatische kruiden. Geuren en smaken zijn belangrijk in zijn chocoladeatelier en in de keuken. Als ze bloeien, zijn ze goed ook goed voor de 'bietjes'!

Britt Van Marsenille – team Beveren

Meter van 'Week van de Bij', radio- en televisiepresentatrice en gediplomeerd imker.

Ook in de stad!

Haar eerste kasten stonden op het dak van een rusthuis in het hartje van Antwerpen. De bewoners hielden mee de bijen in de gaten en brachten in geuren en kleuren verslag uit! Urban beekeeping zit in de lift: jonge imkers werken in het midden van de stad, bijvoorbeeld op het dak van de opera in Antwerpen en de Vooruit in Gent. Ook in grote steden in het buitenland is urban beekeeping in opmars: Parijs, Tokyo, New York... Vergroening van de stad helpt effectief.

Bloemen en bomen voor onze bijen

We moeten niet met zijn allen imker worden, vindt Britt, maar er wel voor zorgen dat bloemen en bo-

men worden geplant die bijen lekker vinden, zodat ze genoeg stuifmeel en nectar vinden. Dat kan in de tuin, maar ook op je balkon of vensterbank. Hel-leboris is een geweldige plant voor bijen met heel mooie bloemetjes. Iedereen zou de plant op zijn/haar balkon of in zijn/haar tuin moeten hebben.

Britt en de gemeente Beveren toverden een terrein in het park Cortewalle in het centrum van Beveren om tot een bijenparadijs, hiermee wil zij Dominique overtreffen.

Bezoek de mega-bijentuinen!

Britt en de gemeente Beveren toverden een terrein in het park Cortewalle in het centrum van Beveren om tot een bijenparadijs. Dominique en de stad Damme maakten van de tuin van de bib een mega-bijentuin. Kom zeker eens langs!

- Beveren: Park Cortewalle (en bijentuin), Zwarte Dreef 1, Beveren
- Damme: Tuin van de bib, Eikelberg 1, Damme

Zonder bijen geen lekkernijen

Bijen leveren een heel grote bijdrage aan onze samenleving. Bestuiving door insecten is noodzakelijk voor meer dan 75 % van de voedingsgewassen.

Honingbijen, solitaire bijen en hommels zorgen ervoor dat we kunnen genieten van heerlijk fruit zoals kersen, appels, braambessen, frambozen en mango's. Ook groenten zoals courgettes, paprika's, avocado's zouden verdwijnen zonder de bij. Minder voor de hand liggend: ook zonnebloemolie en mosterd zijn vanaf dan verleden tijd.

De mens maakt van deze ecosystemendiensten dankbaar gebruik. Daarom is er een rijke habitat nodig met stuifmeel- en nectarbronnen voor de hommels, solitaire bijen en honingbijen.

Wordt jouw gemeente ook bijvriendelijk?

Reeds 5 jaar organiseert 'Week van de Bij' en de Vereniging voor Openbaar Groen een wedstrijd voor gemeenten. Ze willen zo gemeenten stimuleren om decorgroen om te toveren naar nectar- en stuifmeeloases voor bijen en vlinders.

Doet jouw gemeente al mee? Vraag het aan jouw burgemeester of milieudienst. Alle info op www.weekvandebij.be

Honingbijen als indicator

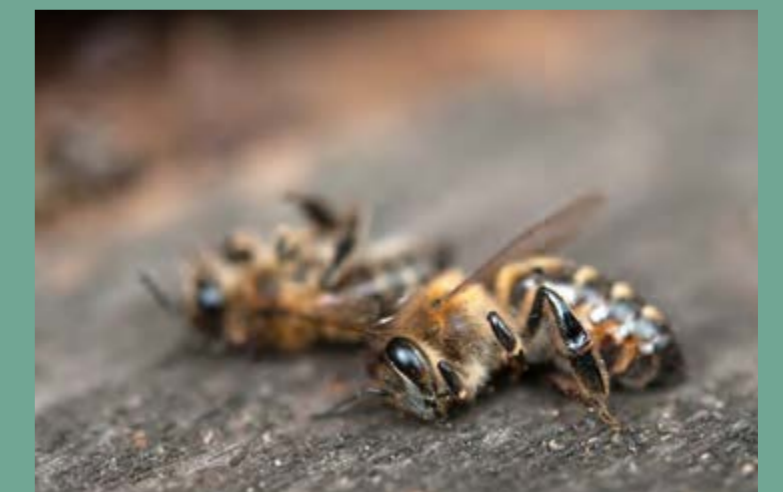
Honingbijen zijn een indicator voor ons leefmilieu. Ze vertellen niet alles, maar hebben wel een signaalfunctie.

De oorzaken van de bijensterfte

Al gedurende enkele jaren is de bijensterfte in onze streken opmerkelijk groot.

Voor deze bijensterfte zijn er drie hoofdoorzaken:

- **De varroamijt (een Aziatisch spinnetje).** Die legt haar eitjes op de larven van de bij. Varroamijten worden in onze contreien waargenomen sinds de jaren '80. In het oorsprongsgebied leven ze in symbiose met hun gastheer. In onze streken niet en ze komen in bijna elke bijenkast voor. De mijt bijt zich vast aan de bij en voedt zich met de lichaamssappen. Dit verzwakt de bij en door de kwetsuren in de chitine (bijenhuid) zijn de bijen ook veel vatbaarder voor virussen.
- **De enorme achteruitgang van het voedselaanbod.** Stuifmeel is heel erg belangrijk. Het zijn de eiwitten (de bouwstenen) voor de larven van de bij en de hommels. De toename van beton, asfalt en gebouwen zorgden voor een afname van het areaal. In de landbouw worden de gewassen steeds 'properder'; geen wild plantje blijft staan. Er resten nog maar weinig braakliggende percelen met wilde planten en bloemen. Alles is in gebruik. Luzerne en klavers verdwenen al geruime tijd van de akkers. De opkomst van de klepelmaaier zorgde voor minder braamstruwelen. Netheid en veiligheid op openbare domeinen resulteerden in een achteruitgang van de diversiteit. De particuliere tuin werd steeds kleiner en netter met liefst zo weinig mogelijk onderhoud.
- **De pesticideresidu's.** Het overmatig gebruik van chemische middelen bij zowel particulieren, de industrie als de landbouw laten opmerkelijke sporen na. Uit onderzoek op bijenwas blijkt dat er gemakkelijk 2 tot 12 verschillende chemische verbindingen terug te vinden zijn in de honingraten. Deze cocktails zorgen er voor dat de reeds verzwakte bijen sterven.

Ken je vrienden

Hommel, honingbij, solitaire bij en wesp horen tot de vliesvleugeligen. Ze hebben 6 poten, 4 vleugels en een angel. De zweefvlieg wil zo graag op hen lijken maar heeft maar één paar vleugels en geen angel.

De solitaire bij

leeft niet in een kolonie, maar alleen in gaatjes in de grond of in zonnige muren van ons huis.

Ze verzamelen stuifmeel en een beetje honing waar ze een eitje op leggen. De larve groeit en het insect overwintert als pop. Het volgend jaar worden ze geboren en vliegen uit. Hun angel is klein en meestal niet stevig genoeg om door onze huid te prikken.

De wesp

kennen we het best van het vervelend gedrag rond limonade of rijp fruit. Koninginnen overwinteren en maken nieuwe kolonies in het voorjaar. Ze gaan op zoek naar kleine kiertjes die uitgeven op droge zolders of valse plafonds. De angel van de wesp breekt niet af bij het prikken, zodat zij dat verschillende keren kan.

De honingbij

leeft het hele jaar door in kolonie en woont meestal bij een imker. Ze vermeerderen zich doordat nieuwe koninginnen met een deel van het volk vertrekken om een kolonie te stichten.

Als een bij prikt om zich te verdedigen, breekt de angel meestal af. Het diertje overleeft dit bijna nooit. De grootste belager van de bij is de varroamijt, een spinnetje dat de bijen leegzuigt.

De hommel

deze aardige dikkerd zie je overal. Door zijn dikke jas kan hij van 's morgens vroeg tot 's avonds laat op stap. Met zijn bruuut enthousiasme is hij een meester in het bestuiven.

In het nestje dat meestal uit een oud muizenhol of nestkastje bestaat, worden in augustus een aantal supergrote koninginnen geboren. Deze maken een winterslaap en stichten in het voorjaar een nieuwe kolonie.

De zweefvlieg

geniet van zijn verwarrend uiterlijk. Zijn kleur, vorm en gedrag doen denken aan de wesp. Dit heten we mimicry.

Hij hoort tot de groep van de vliegen en heeft dus geen angel en maar één paar vleugels.

Maak zelf een insectenhotel!

Zelf een insectenhotel maken is helemaal niet moeilijk. Het is leuk en goedkoop. En een insectenhotel past evengoed in het centrum van de stad of gemeente!

Hoe groot je het insectenhotel maakt, dat bepaal je zelf. We geven je alvast een paar ideeetjes om op een eenvoudige manier meer insectenleven in je tuin te krijgen.

Aan de slag!

Boor gaatjes in een houtblok of boomstam.

Die gaatjes moeten minstens 10 centimeter diep zijn en een diameter van 3 tot 10 mm hebben. Jawel, ook de kleine gaatjes worden gebruikt! Laat je verrassen, er komen heel wat kleine diertjes tevoorschijn.

Je kan ook een insectenhotel maken door holle stengels te stapelen. Heel geschikt daarvoor zijn bamboe of rietsoorten. Gebruik wel een stevig omhulsel om je hotel op te hangen. Andere geschikte stengels zijn vlier, framboos, braam, vlinderstruik, roos en jasmijn. Knip ze wel af na een knoop, zodat de achterkant dicht is.

Je insectenhotel is klaar, wat nu?

- Zoek een zonnige, windluwe plaats voor je insectenhotel
- Die plaats moet ook bloem- en plantenrijk zijn
- Zorg dat er water in de buurt is
- Hang het insectenhotel buiten vanaf februari, dan kan je het hele seizoen opvolgen

Boodschappenlijst bijenmenu

Kruiden

Basilicum
Ocimum

Bieslook
Allium

Citroenmelisse
Melissa

Dille
Anethum

Lavendel
Lavendula

Munt
Mentha

Thijm
Thymus

Rozemarijn
Rosmarinus

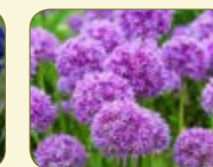

Marjolein
Origanum

Bollen en knollen

Hyacinth
Hyacinthus

Sierui
Allium

Winterakoniet
Eranthis

Sneeuwkllokje
Galanthus

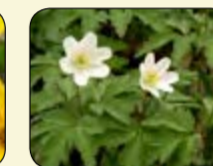
Krokus
Crocus

Boshyacinth
Scilla

Aardpeer
Helianthus

Bosanemone
Anemone

Dahlia
(enkelbloemig)

Vaste planten

Geranium

Vetkruid
Sedum

Herfstaster
Aster

Zonneroosje
Helianthemum

Ijzerhard
Verbena

Klokjesbloem
Campanula

Nieskruid
Helleborus

Kaasjeskruid
Malva

Guldenroede
Solidago

Klimplanten

Trompetklimmer
Campsis

Clematis
(enkelvoudig)

Druij
Vitis

Kiwibes
Actinidia

Klimhortensia
Hydrangea

Winterjasmijn
Jasminum

Klimop
Hedera Helix

Klimroos
(enkelvoudig)

Vuurdoorn
Pyracantha

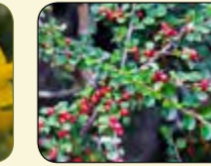
Struiken

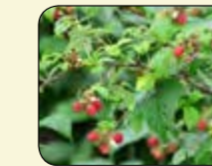
Bosbes
Vaccinium

Brem
Cytisus

Dwergmispel
Cotoneaster

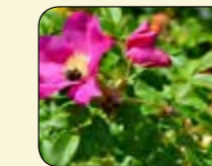
Framboos
Rubus

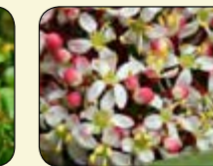
Hulst
Ilex

Liguster
Ligustrum

Hondsroos
Rosa rugosa

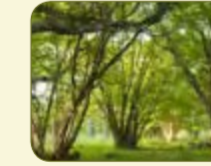

Skimmia japonica

Meidoorn
Craetegus

Bomen

Hazelaar
Corylus

Veldesdoorn
Acer

Lijsterbes
Sorbus

Paardenkastanje
Aesculus

Linde
Tilia

Kerselaar
Prunus

Wilg
Salix

Appelaar
Malus

Tamme kastanje
Castanea

Samen bijen helpen in de stad door te vergroenen

Bijen vervullen een uiterst belangrijke functie als bestuiver van landbouwgewassen, fruitteelten en wilde planten, maar ze hebben het steeds moeilijker om te overleven. Het thema van de 'Week van de Bij' 2019 wil bijen in de stad helpen door te vergroenen. Dat kan door stenen en beton uit te breken en te vervangen door groen, door bomen en struiken te planten, de aanleg van geveltuinen en groendaken, het kweken van planten op een balkon of het vergroenen van de schoolomgeving.

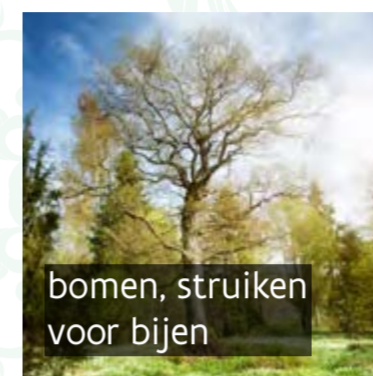
groene assen,
verbindingsgroen

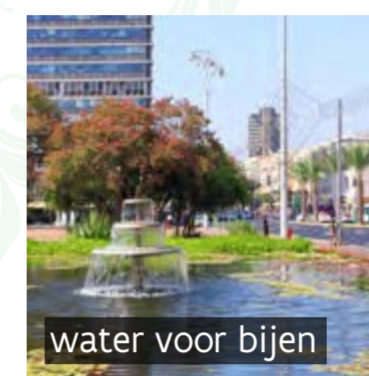
daktuinen,
stadslandbouw

Win een 'Zakboek voor de bijentuin.'

Neem een foto van hoe jij bijen in de stad helpt en stuur deze naar weekvandebij@vlaanderen.be. Vergeet je naam en adres niet te vermelden en wie weet win jij wel een van de 5 zakboeken voor de bijentuin. Het boekje wil mensen aanmoedigen om actie te ondernemen voor bijen in de tuin, balkon of terras. De winnaars worden in september persoonlijk verwittigd. De tofste foto's worden gepubliceerd op de facebookpagina van 'Week van de Bij'.

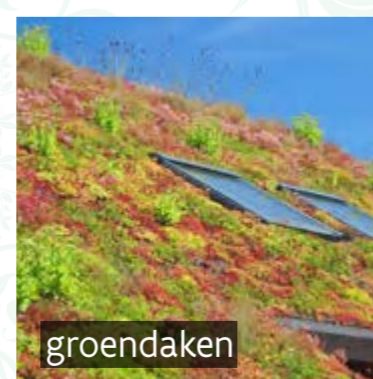
bomen, struiken
voor bijen

water voor bijen

bedrijfsgroen

groendaken

planten op balkon
en terras

gevelgroen

CHECKLIST VOOR EEN MEGA-BIJENTUIN

Wil jij net als Dominique of Britt een mega-bijentuin? Hou je het iets kleiner? Ook als je in de stad woont, kan je de bijen helpen. Met deze checklist zorg ook jij voor de bijen:

- Kunnen bijen drinken in mijn tuin?
- Gebruik ik geen gifstoffen rond het huis?
- Bloeien er bloemen in de vroege lente?
- Is er plaats voor wilde planten of verwildering?
- Snoei ik de heesters na de bloei?
- Hangt er een bijenhotel op een zonnige muur?
- Koct ik het laatste jaar bewust bijenplanten?
- Zijn er nog stuifmeelplanten in de herfst in mijn tuin?
- Mag een doorgeschoten prei voluit bloeien?
- Laat ik eilandjes klaver of paardenbloem staan in mijn gazon?
- Mag er dood hout achterblijven in de tuin in een takkenril of houtstapel?
- Ligt er een groendak op de garage of carport?
- Heb ik vaste planten die heerlijk bloeien?
- Heb ik een kruidtuin of moestuin?
- Plantte ik bijen-bloembollen?
- Heb ik een snoephaag van bessenstruiken?
- Heeft mijn tuin de lagen van het bos: bomen-, struik-, en kruidlaag?
- Kweek ik kruiden in potten of bakken?
- Mag de ligusterhaag eens bloeien?
- Staan er botanische rozen in mijn tuin?
- Is er een stuk grond doorlatend voor zandbijen?
- Heb ik een aantal lavendelplanten in mijn tuin?
- Bezoeken hommels met regelmaat mijn tuin?
- Mag het gras uitgroeien tot een hooilandje?
- Mag het hommelnest onder mijn tuinhuis blijven leven?

Alle beetjes helpen. Ook wie maar één of twee tips uitvoert, geeft de bijen een zetje.

- 1-10: je bent een beginnende bijenvriend, doe zo voort!
- 10-20: je bent een echte bijenliefhebber!
- 20-25: je bent een echte bijenfanaat met een mega-bijentuin

SPEEL HET BIJENSPEL

Hive Life is een gratis superleuk en educatief game over bijen voor klassen, natuurvrienden, bijenkenners, jong en oud. Kortom, voor iedereen! Je leert alles over ons milieu door de ogen van de bijen.

Op je tablet maak je puzzels, zoek je het antwoord op kwisvraagjes, doe je een memory-spel, een doolhofspel, een nectarspel of een milieuspel, en maak je een bloementapijten en leer je larven vangen.

Hive Life bevat 20 verschillende minigames en is telkens anders. Speel met 6 verschillende tablets samen in de multiplayer. Verzamel nectar en stuifmeel en verdien je eigen bijendiploma! Speel goed, dan overleeft jouw bijtje het hele jaar!

ZOEK DE VERBORGEN WOORDEN

Q	T	E	O	A	L	N	E	C	I	E	V	R	A	L	O	I	H
K	D	X	B	P	L	W	E	S	P	U	Z	O	E	T	H	F	D
S	Q	P	E	S	T	I	C	I	D	E	Y	T	L	O	S	K	O
F	K	O	N	I	N	G	I	N	X	S	A	E	N	Y	L	D	M
E	M	O	O	W	A	N	G	E	L	A	E	I	O	I	E	N	I
E	F	I	L	E	V	I	H	R	R	M	N	H	L	C	T	G	N
G	G	E	Y	S	Q	P	A	G	F	G	X	T	M	L	O	Q	I
N	I	I	J	J	M	T	N	I	B	S	C	I	C	E	H	F	Q
B	M	N	O	A	K	I	U	I	T	N	M	L	U	M	N	M	U
L	K	O	T	E	N	T	J	T	H	S	C	I	M	E	X	E	
R	E	L	N	O	S	K	I	R	N	Y	T	M	E	O	T	H	B
V	R	O	H	D	C	R	G	M	J	X	J	D	K	H	C	D	J
P	Q	K	T	L	B	N	I	U	T	N	E	J	I	B	E	O	K
F	T	J	I	M	A	O	R	R	A	V	E	F	W	B	S	L	C
E	G	J	M	N	V	L	E	U	G	E	L	S	Y	J	N	H	D
U	K	J	I	L	E	D	N	E	I	R	V	J	I	B	I	M	V
E	K	O	R	F	M	Z	T	C	E	S	N	I	O	V	M	V	P
U	G	Q	B	I	J	E	N	W	A	S	N	E	M	E	O	L	B

- angel
- bijentuin
- bijenwas
- bijvriendelijk
- bloemen
- britt
- dominique
- hivelife
- hommelm
- honingbij
- honingraat
- imker
- insect
- insectenhotel
- kolonie
- koningin
- korf
- larve
- nectar
- pesticide
- stuifmeel
- varroamijt
- vleugels
- wesp
- zoet

Bijenfeest: 2 juni 2019

Het startschot van de 'Week van de Bij': een bijenfeest voor jong en oud, met doorlopend workshops en activiteiten voor het hele gezin!

Een greep uit het aanbod

- Bezoek gratis De wereld van Kina: het Huis
- Kijk door de ogen van een bij met een Virtual Reality-bril
- Zing en dans het Gentse bijenlied
- Speel de stuifmeelrace
- Onderzoek stuifmeel en bijen onder de microscoop
- Stof bedrukken met bloemen
- Strijk je eigen bijenwasdoeken
- Smul van honinglekkernijen

Voor de kleintjes

Het bijenfeest is voor kinderen helemaal te gek! Luisteren naar boeiende bijenverhalen, waskaarsjes rollen, zaadbommen draaien, insectenhuisjes knutselen, je laten schminken als een bij, en zoveel meer.

Praktisch

Wanneer: 2 juni 2019, van 13.00 u. tot 17.00 u.
Waar: De Wereld van Kina: het Huis, Sint-Pietersplein 14, 9000 Gent
Toegang tot de workshops en de verschillende bijenactiviteiten is gratis.

Neem zeker ook een kijkje op onze website [www.weekvandebij.be!](http://www.weekvandebij.be)

Je leert er waarom bijen zo belangrijk zijn, wat goede bijenplanten zijn, en uiteraard krijg je tips om zelf aan de slag te gaan. Ook het campagnemateriaal met de prachtige affiches van Dominique en Britt kan je downloaden.

Volg ons op Facebook en deel je initiatieven!

WEEK VAN DE BIJ
2 JUNI TOT 9 JUNI

